

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hírde-
tésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmegtelen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Kisdedeink pusztulása.

Az országos kisednevelési kiállításban van egy sarok, a mely színesre rajzolt térképekkel van beragasztva. Magyarországnak térképei azok, a melyeken a megyék hol világosabb, hol sötétebb színtűek, a szerint, a mint bennük a kisedeknek halálózása kisebb, vagy pedig nagyobb.

Közről nézve leolvashatjuk róluk, hogy akár hány megyénk van, a hol száz halott közül több mint hatvan a kised s a hol száz születésre ötven gyermekhalál esik.

De még sokkal tanulságosabb képet nyertünk, ha e térképeket néhány lépésnyi távolságból nézzük, mert akkor az egyes megyék határai elmosódnak szemünk előtt s csak az egész Magyarország képét látjuk. Ily módon ama szomorú benyomást szerezük, hogy Magyarország szíve a legsötétebb színt mutatja, hogy a Duna és Tisza között, a Tisza-Maros szögben és a Duna mintkét partján legnagyobb a kisedeknek pusztulása.

Mi az oka e jelenségnek, hogy éppen az országot föntartó legmagyarabb vidéken hal el a legtöbb gyermek? Weszelowszky már rég fölívta a nemzet figyelmét arra, hogy a legaldottabb húsz magyar megyében, a melynek lakossága 45 százaléka az ország népességének, a meghalt gyermekek száma 52 százalékat teszi ki az országban összesen elhunyt gyermekeknek! Csecsemő halandóságunk a múlt évtizedben 9, gyermek halandóságunk pedig 5 százalékkal volt rosszabb, mint átlag egész Európában.

Nem, azt nem lehet nyugodtan tűrni, hogy hazánkban évenként több, mint negyed millió gyermek pusztul el 625,000 születéssel szemben, tehát a gyermekhalandóság 40 százaléka!

S ha eme halandóságnak az okát keressük, akkor alig találjuk meg a hivatalos kimutatásokban. Hogy a difteritis, a skarlát és egyéb ragadós betegségek sok kisedet ölnek meg, az ott van a hivatalos számok között — de a hivatalból kimutatott pár ezer ragadós bajban elhalt gyermekeknek száma csekélység az 1/4 millióhoz képest, pedig ennyi gyermek hal el évről-évre hazánkban!

Tehát nem marad más hátra, mint hogy magyarázatul az orvosok tapasztalatát hallgatjuk meg, a kik egybehangzóan azt mondják, hogy a népek jóléte nincs olyan nagy befolyással a kisedek halálózására — hiszen éppen a leggazdagabb megyékben hal meg a legtöbb gyermek! — mint a nem célszerű és a gondatlan kisedápolás. S itt van a dolog bibéje. Valljuk be őszintén, hogy a magyar nép jobban törődik a szarvasmarhájával, mint a gyermekével, amannak ha baja van, rögtön hivatja az állatorvost — másrészt pedig hivatalosan van konstatálva, hogy körülbelül 100,000 gyermek halt el, a nélkül, hogy orvos gyógyította volna. Szinte komikus, hogy a paraszt haldokló gyermekéhez igen gyakran csak azért hivat orvost és irat vele receptet, hogy ezt a halottkémnek fölmutathassa és ne fizessen bírságot a törvény értelmében, a mely mindenkit kötelez a beteg gyermek orvosi kezeltetésére.

A gyomornak és a bének bajai visznek legtöbb kisedet a halálba, mert a szülők minden válogatás nélkül etetik a zsenge gyermekeket olyan ételekkel, a melyek nem nekik valók. Burgonyával, kásával, kenyérral tömik meg gyenge gyomrukát s hogy az etetési idő közben ne kiabáljanak, rongyba kötve dugják szájukba ezeket.

Szóljak-e még más száz okról, a melyek a kisedek élete ellen törnek? A túltömött, piszkos lakások, a nyirkos padló, a bűzös levegő nem csak a ragadós betegségeknek legjobb terjesztői, de egyszersmind a tüdőbajoknak, a görvélyeknek okozói. Télen a hóban, nyáron a pocsolyában fetreng a gyermek teljesen magára hagyatva s akárhány eset fordul elő, hogy gyermekeket éget meg a kemence tüze, a száraz malom összetört, sőt disznók szertetének!

Mind ezeken a bajokon nem segít a törvénynek száraz betűje, pedig a mi közegészségi törvényeink kitűnőek, de 10 év óta vajmi kevés eredménnyel vannak. Mert ily hasznos intenciók elérésére olyan közegek kellene, a kik a törvény megtartását ellenőrzik és oly nép, a mely azokat megseleltszi. Hogy pedig ez megtörténjék, csak egy mód van s ez a népet nevelni. Minél szélesebb körben elterjeszteni a helyes

kisedápolásnak szabályait, megtanítani a népet arra, mi a gyermekeknek javára válik s elszoktatni a babonától, kuruzslástól, szóval mind azoktól, a melyek a kisedeknek kárára vannak. S az sem a legutolsó föladat, fölébreszteni a szülői szeretetet ott, a hol az meglazult s beoltani a népbe a tudatot, hogy a családnak legértékesebb kincse a gyermek, a kit gondozni és megóvni minden bajtól a szülőknek szent kötelessége.

Ezer módja van az e célokért való küzdelemnek. Hirlapok, röpiratok, könyvek kitűnő eszközök, de a legjobb mégis azok, a melyek direkt szemléltetés és tanítás által hatnak a népre. E végett rendeztük az országos kisednevelési kiállítást, a hol esillogó, mulattató keretben megvan eredetiben a kisedápolásnak minden eszköze és módja, a hol játszva lehet megtanulni a zsenge korú gyermekek nevelésének minden csinját-binját.

S ezt a hatást most még előadásokkal is fokozzuk, erre hivatott szakemberek minden oldalról megvilágítják a kisedeknek életét, egészségét és nevelését, hogy pedig az egésznek maradandó haszna is legyen, azért e fölulvasások olesó füzetkék alakjában fognak megjelenni. Az első már meg is van dr. Bókai Jánostól: „A kised ápolása az első életévben.“ Ára 5 krajcár.

A kiállításnak máris nagy haszna mutatkozik egy másik irányban. Kisdedeinknek nyomorult állapota napirendre került s nemcsak a közvélemény foglalkozik vele, hanem intéző köreink is behatóan tanulmányozzák, a mi sok szép reményre jogosít föl a közel jövőben.

Gróf Teleky belügyminiszter nagy gonddal nézte át a kiállítást. S az ott tett megjegyzései annak a következtetésére jogosítanak föl, hogy ő nemcsak szíven viseli a kisedek sorsát, hanem nemsokára hathatós eszközökkel lép sorompóba a gyermekek érdekében.

Bizony, bizony már itt is az ideje, hogy hazafias kesergések helyett komolyan cselekedjünk kisdedeink életének, egészségének és nevelésének javára.

Dr. Faragó Gyula.

„Zalamegye“ tárcája.

Az a mazon.

— Rajz. —

Évenként egyszer rendszeren megfordultam Várkonyi kastélyában, hol évről-évre mindig csak a régi kép tártul elém. Az öreg Várkonyiné özvegyi gyász ruhájában ott ült a verandán s kötögetett; közel hozzája ült a régi szomszéd, a Méhes ezredes, ki szomszédnőjét folyton 48 as csaták meséjével gyönyörködtette s közbe közbe lelkes beszédek tartott a lovaglásnak nagy jelentőségéről, a vadászat gyönyörűségeiről és a kutyák tudományosságáról.

Ez a kép évről-évre a régi maradt; valahányszor nénemhez mentem, mindig ott találtam együtt a verandán, csak azaz egy változott, hogy az előttük játszódozó kis unoka, a szép Mariska évről-évre nőtt és szebb lett.

Mikor a legutolsó évben ott voltam, a két öreg már nem ült a verandán, hanem bent a korán meggyújtott kandalló tűznél melegedtek, a verandán pedig ült egy szép ifjú leány, Mariska s vele szemközt egy fiatal hadnagy, a Méhes ezredes unokaöccse.

Hanem a helyzet mintha mit sem változott volna: a lányka esőndesen kötögetett s a katona tüzzel beszélt a lovakról, puskáról és ebekről.

— Nem is hiszi Mariska nagysám, hogy mennyire egészséges testgyakorlás a lovaglás — udvarolt a hadnagyocskára.

— Sohasem próbáltam — szolt naiv bámulással a lányka.

— Majd megtanítom én, ajánlkozott az ifjú Bély Benő.

A szóból tett lett; a hadnagy úr oly lelkesedéssel beszélt Mariskának a lovaglásról s Mariska oly sürgősen kérte a nagymamát, hogy nem sokára kít gyönyörű háttas ló nyerített a Várkonyi istállóban.

A lovagló lelkék gyorsan folytak egymás után, a mester szorgalmas volt s a tanítvány úgy látszik, szívesen tanult.

Főnököm ez időben Várkonyhoz közelebb tette állomásomat s gyakrabban meglátogathattam nénemet.

Most már a régi kép sokban változott, a két öreg még belebb vonult a szobákba, a fiatal pár ellenben nem ült a verandán, hanem gyakran órákon át száguldott szilaj paripán hegy-völgyön keresztül.

Ilyen körülmények között kikerestem a kastély régi könyvtárából egy Jókait s megválogatván társaságomat, kimentem sétálni az árnyas lombok alá.

Egy ily séta alkalmával izgató jelenetnek voltam tanuja.

A nagy angol park kőkerítéséhez közel bolyongtam, midőn egyszerre zörögni hallom a földön fekvő száraz galyakat. Félre hajtom a bokrok lombjait s látom a fiatal párt felém közeledni lóháton.

A lovak lépésben mentek s gazdáik mélyen el voltak merülve a beszélgetésbe, vagy talán a hallgatásba.

Hangjukat nem hallhattam, de zavarukat távolról is észre vettem, egymás szemébe nem mertek nézni, s mindegyikük lóva sörényével játszott.

A kép egyszerre megváltozott, a hadnagy talán hirtelen bátorságot nyert, megragadta a lány kezét s ajkához emelte. A lány kihúzta kezét s lovát távolabb

vezette a veszedelmes gavallértól, de ez már nem birt magával, utána vágatott s karjával átölelte a lányt, hogy ajkára csókot nyomjon.

E pillanatban a lány lovára vágott s ez vakon rohant egyenesen a kőkerítésnek.

Megdöbbenve álltam meg a bokrok között, midőn láttam, mint röpi át lovával a kis amazon a park kerítésén. A hadnagy némán ajkába harapott s lovát vissza fordította.

Másnap délutánig nem láhattam a kis amazont s kénytelen voltam megelégedni a hadnagy úr társaságával, ki nagy csodálkozásomra most nem nyaggatott a lovaglás mesterségének teoriájával.

Végre megjelent a kis duzzogó s elfoglalta helyét a verandán.

Nem lovagolunk ma — sietett kérdezni a hadnagy úr, mire a lány pirulva válaszolt.

— Nem!

— De miért nem? — kérdezte zavartan Benő.

A lányka még jobban elpirult, ajkára nem jött felelet s én jónak láttam bemenni az öregekhez, kik lelkesen diskuráltak azzal, hogy milyen egészséges mulatság a lovaglás.

Körülbelül egy óra múlva ismét kitévedtem a verandára. A nap már leáldozóba volt s végső sugarai poetikus félhomályt terjesztettek. E félhomályban láttam, mint borul a megszelídült kis amazon a hadnagy úr keblére . . .

E pillanattól kezdve nincs nálam nagyobb hive a lovaglásnak.

Mai számunkhoz fél iv melléklet van csatolva.

Képviselőtestületi ülés.

A városi képviselőtestület folyó hó 14-én és folytatólag folyó hó 16-án Kovács Károly polgármester elnöke alatt rendes ülést tartott, melyen a következő ügyek nyertek elintéztetést:

Olvastatták és tudomásul vették a m. kir. belügyminiszter leírata, melylyel a néhai Stern Bernát jogutódai részéről a zala-egerszegi kórház javára tett alapítványról kiállított alapító levelet megerősítette.

A városi kórház részére az 1889. évi segélyezéshez mérten 284 frtos évi járulék megszavaztatott s ez összegnek az 1890-ik évi költségvetésbe való felvétele elrendeltetett.

Ugyancsak az 1890-ik évi költségvetésbe felvételt rendeltek a z.egerszegi illetőségű Göge Veronika után felmerült 387 frt 26 kr. kórházi tartási díj.

A városi tanács által beterveztett, a szakbizottságok által az 1886. évi XXII. t. c. 125. §-a értelmében felülvizsgált, a képviselők között tanulmányozás végett kiosztott, közszemlére kitétt, de felebezéssel meg nem támadott 1889. évi pótköltségvetési előirányzat és az 1890-ik évre elkészített költségvetési előirányzat — melyet lapunkban egész terjedelmében közöltünk — előterjesztetvén s pontonként felolvasatván, változatlanul eldugadtatott. Az elfogadott költségvetés szerint a jövő évre a városi pótlék minden forint után 30 krajcár.

Előterjesztett a f. hó 9-én a középítészeti bizottság által megtartott nyilvános árlejtésen a pénzügyigazgatósági épület építésének kiadása tárgyában felvett jegyzőkönyv, mely szerint Morandini Bálint az előirányzott 37.107 frt 03 krból 81¹⁰/₁₀₀-ot vagyis 3116 frt 98 krt, a zala-egerszegi iparosok pedig — egymásért egyetemleges felelősséget vállalva — a különböző munkákra tett leengedéseik alapján összesen 3155 frt 67¹²/₁₀₀ krt, vagyis 38 frt 69¹²/₁₀₀ krral többet voltak hajlandók leengedni. Tekintve azonban, hogy a vállalkozók egyike az árverési feltételekben előírt 5%-os bántópenzt teljesen megtelelő összegben nem tette le, hanem 47 frt 02 krral kevesebbet, ez kifogásoltatott s azon kérdés tétetett fel, vajjon a szóban forgó egyén ajánlata elfogadható-e vagy sem — s a szavazásnál 13 képviselő 12 ellenében a szóban forgó ajánlatot elvetendőnek nyilvánította s így városunk iparosai egyik társuknak ezen hibája folytán az építés megnyerésétől elűztettek.

Előterjesztett a fehérekpi koresmának árverése és a városi kis koresmák bérbeadásáról felvett versenytárgyalási jegyzőkönyv, mely szerint a fehérekpi koresma az eddigi 300 frt évi bér helyett 980 forintot adott ki, bérló köteleztetvén egyúttal az állami, megyei és városi adók fizetésére. A bérbeadási szerződést a képviselőtestület jóváhagyta.

Ez ügygel kapcsolatban polgármester előadta, hogy a képviselőtestülettől nyert megbízatásához képest az „Arany Bárány” vendéglő bérlojével érintkezésbe lépett az iránt, mennyivel hajlandó az 1890. évben az épületek után eddig fizetett 1250 frt évi bér helyett többet fizetni s a tárgyalás eredményeként tudatá, hogy újabb egy évre az illető 1500 frt bért kész fizetni. Felolvasatott egyúttal a gazdasági bizottság véleménye, melylyel ezen bérösszeg elfogadását ajánlja. Tekintve azonban, hogy a fehérekpi koresma az árverés alkalmával 980 frton adott ki s a bérlo ezenfelül az összes adókat is köteles fizetni, a képviselőtestület egyes tagjai ezen koresmának is árverés után való kiadását javasolták, azonban névszerinti szavazás rendeltetvén el. 9 szóval 7 ellen a gazdasági bizottság javaslata fogadtatott el.

Olvastatták a gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése a városi téglagyárnál egy szárogató sürgős felépítése iránt. Mivel a szárogató már tényleg felépített, azonban, hogy a házilag kezelt felépítés mennyibe került, az iránt a költségjegyzék nem terjesztett elő, e tárgy azzal vették fel a napi rendről, hogy a jövő gyűlésre részletesen kimutatandó, mennyibe került a szárító felépítése, egyúttal határozatilag kimondatott, hogy jövőben ily beruházások csak is a képviselőtestület jóváhagyó határozatai után foganatosítandók.

A városi temetőhöz szükséges földek beszerzésével a polgármester által tett előterjesztés alapján a városi tanács megbízott.

Egy állandó tiszt lakás bérbétele tárgyában, valamint az elemi és polgári leányiskolák, úgy az ipartanműhely számára felvett helyiségekre vonatkozólag kötött szerződéseket a közgyűlés jóváhagyta.

Előterjesztett dr. Szilágyi Olivérnek, mint a vasút építő társaság megbízottjának és jogtanácsosának kérelme, melyben a vasútpárti társaság részére a városi legelő azon részét, mely az építendő vasút vonalába beleesnék, ingyen átengedni kéri. A városi képviselőtestület ez ügyre vonatkozólag érintetlenül hagyja a korábbi ülésén hozott azon határozatát, mely szerint a rétek holdját 200 frt kedvezményes áron engedi át.

A vasutépítési vezetőség a várostól 2¹/₂ hold föld kavicsbánya területet s egy hold vágány lerakási területet óhajtván kibérelni, a kért földet — holdját 250 forinttal számítva — a közgyűlés hajlandó bérbé adni.

A vásártér megnagyobbításához szükséges telkek megszerzésével — a már korábban hozott képviselőtestületi határozathoz képest — a tanács megbízott, valamint azzal, hogy a vásártér az állategészségügyi követelményeknek megfelelőleg rendezze be.

Végül olvastatták a város 200 polgárának aláírásával ellátott s a képviselőtestülethez intézett kérvény városunkban egy főgymnasium létesítése tárgyában. A képviselőtestület áthatva ezen, városunkat oly közvetlenül érdeklő ügynek kiváló fontosságától és messze kiterjedő nagy horderejétől, a főgymnasiumnak létesítését elvben elfogadta, arra a viszonyaihoz mért áldozat meghozatalát kimondotta, egyúttal a polgármestert a szükséges kezdeményező lépések megtételével megbízta.

Bérmálás Sümegen.

Sümegh ünnepi köntöst öltött magára a folyó évi szeptember 16. és 17-én megtartott bérmálás napján; de készült erre már előzőleg is. A sümegi plebánia 14. századbéli, 1760-ban újja alakított, anyakönyve 1673-ból van; a templom maga értékes freskókkal van festve, de külsőjén igen meglátszott már az idő nyoma. Hornig báró ömeltősége, Veszprém egyházmegye püspöke, a kegyúr a sümegi templomot renováltatta úgy, hogy most a város díszét méltán képezi.

Ezt megelőzőleg is történtek a templomter csinosítása érdekében egyes intézkedések. Ugyanis Wittman István postamester néhány évvel ezelőtt egy szépművészeti egyesület létrehozásán fáradozott; az egyesület virágzásra nem jutott, azonban első működésének eredménye volt: a templomter planirozása, befalítása, fallal, ahol kellett, bekerítése, ami tehát az ő fáradozásának és egyúttal áldozatkészségének is eredménye. Az ut megőretett, az egyenetlenség osztályrésze volt Mild Mihály prépost plebános ömeltősége, és most bérmálás előtt a városi hatóság hozzájárulásával valóságos díszterré tette Kon-József fáradhatlan városbíró.

Sürgős forgás volt mindenfelé Sümegen. A házakat, utcákat tisztították, egy diadal kaput állítottak a belváros bejáratánál ezen főúrral: „Áldott, ki az Ur nevében jön;” „Áldj meg minket jó atyánk.” — A másik a templom téren, egyik oldalán: „Venni fogjátok erejét a felül rátok jövő Szentléleknek”, a másik oldalán: „Álhatatosak legyetek a hitben.”

Hétlőn 16-án pont 8 órakor jelent meg a püspök ömeltősége Vogronits és Palotay kanonok kíséretében. A templom ajtónál várta a helybeli és kerületi papság, valamint fehérbe öltözött leánykák az igazgató tanító és Gállik Mari k. a. tanító vezetője mellett gyönyörű csokrot nyújtottak át a leánykák, mindkét nap virágot szórva a főpásztor előtt az oltárig. Szentmise végeztével Hornig püspök ömeltősége predikált első nap a bérmálás szentségét és a ténykedést magyarázta meg, második nap pedig a Szent Háromság, a Szent Lélek Istenről könnyen érthető s logikai lezármaszattal mondt beszédet, melyen nemcsak a katolikusok, hanem a templomban volt más vallásbeliek is épültek s magasztalni nem szüntek meg püspök ömeltőségét.

A bérmálás szentségét Sümeg és vidékének hívői — mintegy 2500-an vették föl. A város föllobogóva, falakon és ablakokon szőnyegek díszlettek.

Este fátylas menet vonult a püspöki lakhoz, hol Barkóczy Károly ügyvéd tartott beszédet, hivatkozva a történelmi időre, midőn a Sümeg északkeleti részén emelkedő várnak püspök urai, ha kellett, karddal is készek voltak Sümegért és a hazáért tenni, örvend szónok, de vele a város lakói is, hogy most a béke idejében oly nemes érzelmű püspököt, mint báró Hornig Károly, üdvözölhet falai közt a vár tövében épült díszes lakban, mint ki a nyáron, úgy most is hosszabbban tartózkodik sümegi díszes lakában, miből reménye van a városnak, hogy ömeltőségét máskor is igen sokszor üdvözölheti körében a hazafias szellemű és vallásos lelkületű lakosság s hogy ez történésnek, kéri szónok az ég urat, hogy ömeltőségét, a kegyes főpásztor, a város kegyurát az egyház, a haza és Sümeg díszére s javára tartsa meg!

Ömeltősége a meghatottság hangján, de ezért éreces hangon mondott köszönetet a kiüntetésekért, melyekkel a város fogadja, környezi s kijelenté, hogy örömmel van Sümegen, jó akaratáról biztosítja a várost és érte tenni, ha kell, szívesen kész. — Mindkét tartalomdús beszédet lelkes éljenzések szakítottak meg és a menet — elől a tüzoltókkal — a legnagyobb rendben, szünni nem akaró éljenzések közt, ért a városlázhöz, hol Kondor József v. bíró köszönte meg a polgárságnak, hogy felkérésére oly tömegesen és készséggel jelentek meg ezen lefolyt, valóban megható ünnepélyen.

A város áldozatkészsége, a tüzoltóság oda-ado működése az ünnepélyek alatt valóban dicséretre méltó. Mtszgos Hornig püspök Füzik Gyula tüzoltó főparancsnoknak külön is köszönetét fejezte ki a ténykedésért, e mellett 50 frtot boesított a tüzoltóság rendelkezésére, 100 frtot pedig a város bírónak adott át, hogy azt a város szegényei között valláskülönbőség nélkül ossza szét.

Aldja Isten ömeltőségének szívjóságát, tartsa és hozza őt minél többször Sümegre!

Alispáni jelentés

Zalamegye törvényhatósági bizottságának folyó évi október hó 1-én tartandó közgyűlésére.

Méltóságos Főispán ur!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A törvény által tisztemül szabott kötelességemhez képest van szerencsém a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésemet — mely ezen évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig terjedő időszakot foglalja magában — a következőkben mély tiszteléssel előterjeszteni:

A közegezségi állapot ápril elején általában kielégítő volt, utóbb különösen május hónapban — a midőn megbetegedés egyáltalán kevés fordult elő — az teljesen kedvezővé lett és ez állapot kitartott június közepéig, ekkor a nyári időszak beálltával ismét több helyen szaporodott a közegezségi száma és július, valamint augusztus hónapokban a közegezségi állapot a megye különböző részeiben egymással ellenkező képet mutatott. Ugyanis míg a keleti és éjszaki vidéken kielégítő, sőt helyenkint teljesen kedvező volt, a déli, nyugoti jársokban nem volt kielégítőnek mondható.

A gyógykezelés tárgyát képezett különféle kór-nemek közt ápril és május hónapokban a légzési szervek bántalmi szerepeltek legnagyobb száralékkal,

utóbb előtérbe léptek az emésztő-szervi bajok; különösen felemlítendőnek tartom, hogy a váltóláz, mely az utolsó években alig egy-két enyhe lefolyásu esettel merült fel itt-ott, a folyó év nyarán bármely kimutatható tájégerji ok nélkül nagy számban került gyógykezelés alá. Ezen kívül némely vidéken vérfasnak és hasi hagymáznak esetei is észleltek, nevezetesen ez utóbb nevezett betegség júniusban Bessenyőn, augusztusban pedig Nagy-Kanizsán rövid idő alatt több esettel merült-vén fel, az orvosrendőri óvintézkedések életbe léptetését tette szükségessé.

A heveny fertőző kór-nemek közül a hókhurut, mely szórványosan a megye egész területén elköltetett, 11 községben öltött járványos jellegűt, e 11 (Sénye, Almás, Csány, Nemesbükk, Lovászi, Kuttaj, Dobri, Pince, Kerka-Szent-Király, Kerka-Szent-Miklós, Lendva, Uj-falu) községnek összesen 4360 főnyi lakosságából megbetegült 529, vagyis a lakók 2-13⁰/₁₀₀-ka; a betegek közül meggyógyult 511 (96.60⁰/₁₀₀); meghalt 18 (3.40⁰/₁₀₀).

A vörheny Szent-Grothon uralkodott járványosan 28 köresett, mi a 2115 főnyi lakosság 1-32⁰/₁₀₀-ának felel meg, a betegek közül meggyógyult 22 (78.93⁰/₁₀₀), meghalt 6 (21.7⁰/₁₀₀). Himlőnek öt esete merült fel Pórszombatban, ezek közül 3 beteg meggyógyult, 2 meghalt.

Jelenleg a megye területén heveny fertőző kór járványosan nem uralog.

A szemeses köthártyalob állásáról van szerencsém jelenteni, hogy a vármegye főorvosa augusztus végén bejárta a perlaki járás járványlepte községeit és megvizsgálta a rendelési központokra alig egy-két kivétellel majdnem mind megjelent szembetegét, a gyógykezelés eredménye kielégítő, mert dacára azon körülménynek, hogy nyáron a szabadban dolgozó munkás nép szemére izgatólag ható nagy hőség és por behatása hátráltatja a gyógyulást, mégis 154 gyógyult meg a tavasz óta. A számadatokat részletesen előadva: 1889. év tavaszán maradt gyógykezelés alatt tökéletes trachoma 531, kistoku 307, összesen 838. Azóta új beteg felvételt tökéletes trachoma 2, kistoku 105 = 107. — Gyógykezeltetett összesen tehát 945. — Ezek közül meggyógyult tökéletes trachoma 38, kistoku 116 = 154; véglegesen eltávozott tökéletes trachoma 5; meghalt más baj folytán 2; összesen fogyaték tökéletes trachoma 45, kistoku 116 = 161. Gyógykezelés alatt maradt tökéletes trachoma 488, kistoku 296 = 784. Ezek közül ideiglenesen távol van Barson 21.

A szemeses köthártyalobnak a esáktornyai járásban is lehető kipuhatólása céljából, habár az illető járási és körorvosok által a járás lakossága már előzetesen megvizsgáltatott, folyó évi június hónapban Ivanovecz község lakosságát vette a vármegye főorvosa vizsgálat alá, ott 2 egyént talált kistoku trachomában szenvedőnek, szeptember 1-5 napjaiban pedig ismét megjelent a esáktornyai járásban, különösen a járási főszolgabíró általi intézkedés és az ő személyes jelenléte következtében a lakosok majdnem mindenütt teljes számban megjelentek. Drávavásárhely, Pusztafa, Tótfalu, Nagytalu, Gardinovecz, Bel-eza, Szent-Rókus, Mura-Szilvagy és Bottornya községekben mintegy 5150 megvizsgált egyén közt 67 legnagyobb részben kistoku trachomában szenvedőt talált. A illetők azonnal rendszeres- és hatósági felügyelet mellett gyógykezelésbe vétettek. A járás többi községeiben is újra folytatni fog a vizsgálat, ez azonban a hegykerületekben nagy nehézséggel járván, lassabban történhetik a község házainak szétszórt és egymástól távol helyzete miatt.

A lendvai járás területén ápril hónapban beteg volt 80, azóta felvételt 23, összesen kezeltetett 103; ezek közül meggyógyult 14, maradt gyógykezelés alatt 89.

A balatonfüredi szeretetház növendékei közt fel-fedezett trachoma állásáról meggyőződést szerzendő, július 4-én és augusztus 26-án megjelent a megye főorvosa a nevezett intézetben, hol 2 fiut talált szemeses köthártyalobban szenvedőnek, ezek a többiektől elkülönítve, az intézeti orvos által gyógykezelteknek.

A védhimlő oltás a megye egész területén befejeztetett, egyes helyeken azonban, hol a közbejött nyári mezei munka miatt az eljárás teljes eredményre nem vezethetett, most pótlólag folytatattik.

Boncvizsgálat teljesített 53 esetben és pedig huszonegyszer törvényeszéki megbízás folytán, 32-szer pedig rendőri tekintetből. A halál legközelebbi okai voltak a törvényeszéki boncolatoknál: 1 tüdőlob, 4 szív-lhűdés, 6 agyvérömleny, 3 agylob, 2 mérgezési gyomorlob, 3 elvérzés, 1 fulladás és 1 halvaszületés; a rendőrieknél: 13 fulladás, 6 agyvérömleny, 2 mérgezési gyomorlob, 5 elvérzés, 3 szívshűdés, 2 tüdővész és 1 tüdő-lhűdés.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből teljesített 41 esetben, súlyos sértés bejelentetett 41.

Öngyilkosságot 19 egyén követett el, kik közül 5 magát felakasztá, 4 vízbeugrott, 1 phosphoridatot ivott, 3 nyakát átmetszve elvérzett, 1 a robogó vasuti vonat elé feküdt s elgázoltatott, 5 pedig fegyverből lövés által vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 45 egyén esett áldozatává és pedig: vízbeült 28, kocsai által elgázoltatott 3, malomkerék által összezuzatott 2, tehén által agyonszurattott 1, lóragas folytán sérülés következtében meghalt 1, vasuti vonat által elgázoltatott 1, elégett 3, villám által sújtott agyon 3, gép által összezuzatott 1, magasról eséskor agyragződést szenvedett 2, leomló szikla által összezuzatott 1.

Elmekórnak 15 esete lett hivatalos beavatkozás tárgya, ezek közül 1 meggyógyult, 4 mint esendes örült házi gondozás alatt hagyatott, 6 mint közveszélyes, tébolydába szállítatott, 4 pedig kórházi megfigyelés alatt van.

Folytatás a mellékleten.

Vesztett eb által 4 egyén maradt meg, kik azonnal gyógykezelés alá vétettek s jelenleg egészségesek.

Jelentésnek a közegészségügyet tárgyazó része kiegészítésül van szerencsém a vármegye népcsedési mozgalomnak az illető lelkesi hivatalok kimutatásai alapján összeállított számadatait a f. évi április hó 1-től augusztus 31-ig terjedő időszakra vonatkozólag a következőkben előterjeszteni.

	Született	Meghalt	Szaporodott
Zala-Egerszeg r. t. városban	104	81	23
Tapolezai járásban	709	419	290
Sümei „	415	268	147
Szt. Gróthi „	445	272	173
Keszthelyi „	473	340	133
Kanizsai „	575	362	213
Pacsai „	301	181	120
Zala-Egerszegi járásban	500	293	207
Novai „	356	199	157
Alsó-Lendvai „	642	391	252
Letenyei „	447	327	120
Perlaki „	546	406	140
Csáktornyai „	600	384	216
Összesen	6114	3923	2191

A hasznos háziállatok egészségi állapota a lefolyt időszak alatt a sertések között uralkodott orbánc betegség által lett megtámadva, augusztus hónapban pedig a szarvasmarhák közt a száj és körömfájás lépett fel járványszerűen.

Ez utóbbi betegség a tapolezai járás Szigliget, Talián-Dörögd, Csapok, Paloznak, Felső-Eörs, Alsó-Eörs és Káptalan-tóti községeiben — a sümei járáshoz tartozó Süme, Csabrendek, Zala-Mihályfa, Gyömörő, Rigács, Óhid, Káptalan-tóti és Ukk községeiben, — a keszthelyi járás területén Zalavár, Felső-Párok és Keszthely községeiben, — továbbá a zala-egerszegi járásban Zala-Lövő, a Zala-Mindszent, — a pacsai járásban Zala-Ápáti és Pacsa, — a szentgróthi járásban Batak községeiben s végül a letenyei járás területén tekvő Vétyem pusztán öltött járványos jellegét.

Az előirt övintézkedések minden egyes esetben a legszigorúbban fogantatottak és fogantatottak s a járvány a beérkezett jelentések szerint lehetőleg szelíd letelésének jeleztek.

A szarvasmarha járási és kereskedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem, hogy folyó évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig a központból az illető községi megbízottak részére kiadott 117.682 dr. 5 kros és 32.972 drb 3 kros marha járási úrlap, melyekért 6873 frt 26 kr. bélyeg illeték szolgáltatott át a m. kir. adóhivatalnak.

A közbiztonság egy utonállási esettel lett megszarva, ugyanis folyó évi május hó 13-án Németh Károly bityki lakos a piriti vásárról hazamenve lovat vezetett, midőn a nyavaladi erdőbe ért, 4 ismeretlen pásztor kinézései egyen megtámadta, börtáskáját — 32 frt tartalommal — úgy lovat elrabolták, a lovat azonban az erdőbe hagyva, elmenekültek.

A tettesek kinyomozása eddig eredményre nem vezetett.

A lefolyt időszakban a vármegye területén a személy- és vagyonbiztonság négy esetben lett erőszakkal megtámadva; ugyanis folyó évi június hó 20-án Kovács Mihály mezőpásztor Bährhely község határában meggyilkolva találtatott, az ez iránt teljesített erélyes nyomozással sikerült a tettest Kovács Dániel bährhelyi lakos rovott előéletű egyén személyében kideríteni, ki tettét beismervén, Kovács Tamás és Balog Imre bährhelyi lakosokkal és a meggyilkolt nevével mint bűntársakkal együtt letartóztatott s az alsó lendvai kir. járásbírósnak átadottak.

Folyó évi július hó 11-én délelőtt 10 óra tájban Balázs Vendel gelsei lakosnak 8 éves Mihály nevű fia a gelsei határban az ugynevezett bórhi di gödörben agyonlőve találtatott; a tettesek mindaddig határozottan kinyomozhatók nem voltak, az előnyomozás folytán azonban Szalay János gelsei községi eszós és Friskó János gelsei lakosok letartóztatottak s a vizsgáló bíróságnak átadottak.

Folyó évi június hó 17-én éjjel három bekormozott és pisztolyokkal fölfegyverkezett egyén özv. Neumark Moricné kővágó-érsi lakos szobájába betört s tőle fenyegetések mellett mintegy 6 frt készpénzt, 1 drb aranygyűrűt és 2 kilogram cukrot elraboltak.

A megejtett nyomozás során sikerült a tetteseket Főcze István, Lakat György és Szabó István kővágó-érsi lakosok személyében kideríteni, kik — miután náluk a rablott tárgyak is megtaláltak — letartóztatottak és a tapolezai kir. járásbírósnak átadottak.

Folyó évi július hó 26-án Nyers Márton zala-esényi uradalmi gulyást őrzés közben két ismeretlen egyén megtámadta, megkötözték, fejszével megvertek, tőle egy ezüst órát láncsal együtt és egy pár eszimat elraboltak.

A tettesek Takács György Somogyvármegyei pamuki és Kurucz Bangó Sándor nagy-dencsi illetőségi csavargók személyében kiderítettén, elfogadtak, s a nagy-atádi kir. járásbírósnak átadottak.

Folyó évi augusztus hó 23-án esti 7 órakor Wittmann Rudolf nagy-kanizsai lakos, Nagy-Réce község határában fekvő erdőben meghalva találtatott; az orvosrendőri vizsgálat alkalmával kitént, hogy a halál oka a koponya-csontra alkalmazott erős ütés volt, miert is az előnyomozási iratok — gyilkosság gyanújának esete forogván fenn — a nagy-kanizsai kir. járásbírósnak átadottak.

A fentebb elősorolt sajnós eseteken kívül a vármegye egész területén a kisebb betöréses lopások szá-

mos esetei fordultak elő, tettesei azonban legtöbb esetben kiderítve lettek.

A vármegye területén eddig nagymértvben s üzletszerűleg folytatott lólopás majdnem teljesen megszűntnek mondható, sertés tolvajlás is csak 5 esetben lett bejelentve

A csendőri őrzáratok alkalmával letartóztatott gyilkosságért 2, gyilkosság kísérletért 2, gyilkosság gyanújaért 6, emberölésért 1, méhmagzat elhajtásért 1 súlyos testisértésért 8, rablásért 7, veszélyes fenyegetésért 1, betörési lopásért 23, lopásért 101, lopás kísérletért 5 lopás gyanújaért 9, orgazdaságért 6 jogtalan elcsátásért 1, csalásért 2, sikkasztásért 1, gyújtogatás gyanújaért 1, erőszakos nemközösülésért 1, igazolvány nélküli csavargásért 34 egyén; továbbá 2 katona szőkevény és 6 körözött egyén fogatott el s szolgáltatott át az illetékes hatóságoknak.

Folyó évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig a vármegye területén előfordult tüzesetek száma: 113 volt, melyeknél az összes elhamvasztott értéke hivatalos a kárfelvételi jegyzőkönyvek szerint 170,394 frt 74 krt tett ki, melyből biztosítva volt 89,856 frt 25 krmnyi, érték s így a biztosítatlanul szenvedett kár 80,537 frt 50 krra rug.

A tűz keletkezésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 8 esetben gondatlanság, 10 esetben villámcsapás, 3 esetben gyújtogatás és 92 esetben kideríthetetlen volt.

A vármegye területén a jég több község határában kisebb-nagyobb kárt okozott, melyeknek felvétele a volt adófelügyelőség által a folyó évi adóelírás tényleges fogantatásához végett eszközöltetett.

A vármegye területén előírásban volt egyenes adónak és hadmentességi díjnak esedékessé vált összegéről, az ezekre teljesített befizetésekről, egy a fentebb tartozásokról következőket van szerencsém előterjeszteni:

Sorszám	Mégnevezése a m. kir. adóhivatali kerületnek	1888. évi hátralék		1889. évi L. II., III. megújodási előírás		Összesen		1889. év augusztus hó végével hátralék		1888. évi hátralék		1889. évi befizetés		Hátralék 1889. év augusztus hó végével		Jegyzet	
		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		
1	Alsó-Lendvai Csáktornyai	63448	791	136685	85	200134	64	97335	86	102308	78	13124	94	1331	74	11793	20
2	Keszthelyi	120433	86	172862	13	293315	99	108997	92	184318	07	20362	10	1378	82	18983	28
3	Letenyei	142965	49	189174	32	332139	81	128703	20	177192	18	12791	61	1630	12	11131	49
4	N. Kanizsai	137205	83	181893	22	253899	05	78206	87	171921	90	1956	50	12989	15	12989	15
5	Sümei	134330	02	314140	05	448490	07	211032	17	236737	90	14945	65	11732	37	10904	05
6	Tapolezai	69049	93	128494	08	197544	01	80223	49	117320	52	11117	42	818	32	10039	92
7	Z. Egerszeg	67152	93	136242	75	223395	65	72512	37	130883	31	11117	42	424	50	10039	92
8	Összesen	186549	82	231449	29	421043	11	149042	42	212000	69	28892	24	3206	13	25686	11
		921176	69	1430285	63	2371462	38	926965	43	1444508	06	061216	76	11837	54	108779	22

Az egyenes adónak hátraléka képez átlag 61/100-ot a hadmentességi díjnal pedig 90/100. A hadmentességi díj 1889. évi kivetés eredménye, mely 6-996 frt 56 krt képez, esedékessé még nem vált, tehát itt kimutatva nem is lett.

A közmunka és utépítészeti ügy a jelenben fennálló ügyviteli szabályrendelet értelmében minden év december havában tartandó közgyűlésnek képezvén külön tüzetes tárgyat, ez alkalommal csak a jelentés időszak alatt leszállított természetbeni közmunka állásáról és a befizetett váltásösszegekről van szerencsém a következőket bejelenteni; — természetbeni közmunka leszállított a következőképpel:

A járás megnevezése	Előirt közmunka nap-szám		Leszállított közmunka nap-szám		Leszállított maradt közmunka nap-szám	
	kézi	egyes	kézi	egyes	kézi	egyes
Tapolezai járás	3469	285	10791	2036	130	568
Sümei „	1603	686	4054	1471	132	1413
Szt. Gróthi „	1283	88	4206	1134	620	66
Keszthelyi „	1219	375	4272	1030	306	92
Kanizsai „	2551	98	6852	1499	78	103
Pacsai „	2121	30	4825	1997	30	20
Z. Egerszeg „	2889	107	4621	2199	5	102
Novai „	1639	68	3054	1379	20	48
Alsó-Lendvai „	2113	635	10383	1913	579	56
Letenyei járás	1889	195	5434	1608	167	98
Perlaki „	1137	1279	10326	1029	1202	77
Csáktornyai „	874	499	8380	817	435	64
Összesen:	180	25	1302	108	23	116
	92967	4870	78892	18431	3647	59962
						4336
						723
						18930

A közmunka váltásból a központi számvevői nyilvántartás szerint a folyó évre előirt s részben előző évi hátralékul fennmaradt tartozások törlesztésére befizetett folyó évi augusztus hó 31-ig az utépítészeti alapba összesen 38.221 frt 06 kr., maradt tehát még befizetendő 42.213 frt 12 kr.

Az 1879. évi XXXVII. t.c. értelmében előirt katonaszállásosi pótdából folyó évi augusztus hó 31-ig a főszámvevői részletes kimutatás szerint befizetett összesen 19.841 frt 35¹/₂ kr., maradt tehát még befizetendő 27.853 frt 69¹/₂ kr.; — a megyei betegápolási pótdából befizetett összesen 11.667 frt 36 kr., lesz még befizetendő 29.458 frt 72 kr.; — az erdészeti alapba befolyt 3915 frt 36 kr., hátralék 7619 frt 91 kr.; — a vármegyei tiszti nyugdíj pótdából befizetett 7258 frt 59 kr., befizetendő még 4582 frt 21 kr.; — a községi s körjegyzői nyugdíj alapra befizetett 2945 frt 36 kr., maradt befizetetlen hátralék 11.119 frt 42 kr.; — itt tisztelettel megjegyzem, hogy a fentebb kimutatott s még befizetetlen tartozási összegek behajtása iránt a közgyűlésileg elrendelt intézkedések megtétek.

A vármegye törzsvagyona áll részint földterhmentesítési- és takarékpénztári, részint pedig magán kötvényekben gyűmölésözleg elhelyezett 21019 frt 07 kr. tőke és ezután esedékessé vált 947 frt 64 kr. kamat követelésből, mely utóbbinak behajtása iránt az intézkedés megtétt s így ezen befolyandó kamat összeggel együtt a megyei törzsvagyon tőke állaga jelenleg 21.966 forint 71 krt tesz ki.

A vármegyei házi és árvapénztárának törvény által rendelt havi vizsgálatait az illető bizottsággal teljesítvén, az arról szóló hivatalos jegyzőkönyvet van szerencsém bemutatni.

Mindezek után van szerencsém a vármegyei közigazgatási összes központi és járási hivataloknak, valamint a vármegyei árvaszékeknek ügyforgalmi kimutatását a folyó évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig terjedő időszakra következőkben előterjeszteni u. m.

A hivatal megnevezése	aprilis 1-én 1889. évi	augusztus 31-én 1889. évi	augusztus 31-én 1889. évi	augusztus 31-én 1889. évi	augusztus 31-én 1889. évi
Alispáni hivatalnál	1009	12825	13834	13041	743
Megeyi árvaszéknél	1703	12595	14298	12246	2052
számvévőségénél	448	4255	4703	4646	57
Zala-Egerszeg város tanácsánál	66	3992	4058	4033	25
Tapolezai jár. szolgabíró	—	3840	3840	3784	56
Sümei „	8	1847	1855	1847	8
Szent-Gróthi „	4	1728	1732	1730	2
Keszthelyi „	2	2429	2431	2422	9
Kanizsai „	—	2911	2915	2905	6
Pacsai „	—	1646	1646	1646	—
Z. Egerszegi „	57	2161	2218	2158	60
Novai „	38	1854	1892	1863	29
A-Lendvai „	5	3103	3108	3101	7
Letenyei „	13	2008	2021	2005	16
Perlaki „	54	1642	1696	1620	76
Csáktornyai „	120	3307	3427	3310	117
Összesen:	3527	62143	65707	62407	3263

Kelt Zala-Egerszegen, 1889. évi szept. hó 14-én.
Csertán Karoly sk.,
Zala-egye alispánja.

Néhány igaz szó iparunkról.

(Vége.)

Helyesebben cselekszik Tarnóczy Gusztáv, ki gazdasági gyárát előbb gépgyárrá és legújában tüzi feckendő gyárrá fejlesztette és rövid idő alatt már is annyira vitte, hogy amint egy f. hóban tartott kísérletnél személyesen meggyőződtem, feckendői nemcsak elérték az eddigi gyárakban készülték minőségét, hanem felül is multák, így azok, melyeknek kísérlete mellett jelen voltam, amint a gyárból kikerültek, 100 mm. cilindrbőség mellett 33 méter távolságra lövelték a vizet 12 mm. sugárossal.

Igaz, minden új gyárnak könnyű a régiakat felülmúlni, mert az újnak a meglévőket mintául szolgál. Ennek nem kell egyebet tennie, mint hogy a létező legjobb rendszereket összehasonltsa és maga azt készítsa, ami ezek között legjobbnak bizonyult, illetőleg a különféle rendszereknek legjobb részeit összeegyeztetve, egy új egésze alakítsa és az újabb készülékekkel tökéletesítse, illetőleg az újabb találmányokat ezeknél érvényre juttassa, ami a régiénél a megszokott, megrögzött conservatív szellemnek kívül még azon nehézségbe is ütközik, hogy ezek az aránytalanul sok pénzbe kerülő mintáknak megsemmisítésére és újnak beszerzésére nem olyan könnyen határozzák el magukat: és így bár nekik meg van régi hírnevüknek előnye, de minőség tekintetében soha sem versenyezhetnek az új vállalatoknak tökéletesített rendszereivel. E nélkül soha sem keletkezhetnek új gyár és a régiék a versenytől való félelem hiányában megőrködnek régi, kényelmes rendszereiket és lehetlenné tennének minden haladást, enélkül még ma is fűzta feckendőkkkel oltanánk a tüzet, ugyanint az őseink tevék.

Amint alkalom volt arról meggyőződni, Tarnóczy nem kímél semmi áldozatot — meghozatta a leghíresebb világhírű feckendőgyáraknak legújabb gépeit, hogy ezeknek alapján konstruálhassa rendszereit. E célból személyesen tanulmányozta a párizsi világ, a vindsori országos és a berlini mentő s tüzoltó kiállításokat és az ott legjobbnak ítélt találmányokat nálunk meghonosította; saját maga részéről pedig két javítás szabdalmaszást folytatott; ezek között van a valóságos hiányt pótló új dugattyúja, mely az eddigi összes ősmert rendszereket messze túl fölülmulja, különösen talak számára, hol a feckendőkkkel való bánásmól sok kívánni valót hagy — nagy hiányt pótol; mert ha éveket is gondatlanul áll ezen dugattyú, mindig légmentesen fog működni; de csakis ily utánjárással, ny költség nem kíméléssel és szakgépészernök segítségével lehetett ezen eredményeket elérni. Eddig ezen életbevágó szakmával leginkább csak harangöntők foglalkoztak; hogy ezek nem bírták a külföldi versenyt legyőzni, az természetes. Ennek tulajdonítható, hogy ha Magyarországon valaki biztosan jó feckendőt kívánt vásárolni, hát Bécsbe, Brünnebe, vagy Prágába folyamodott, ha a Noel szivattyú költségeit sajnálta. E részben a statisztika igen szomorú adatokat tüntet fel, a hazánkban működő feckendők telénél több külföldi, többnyire orosz cseh és morva gyártmány.

Most azonban már segítve van e bajon és bármit mondjanak is a megnyert ugynevezett szakértők — még ha tüzoltói mezbe rejtőztek is — hogy ma már nem kell külföldre vándorolnunk jó feckendők végett, sőt bizton remélhetjük, hogy a külföld is ott fog vásárolni, ha a legtekéletesebb feckendőt kívánja birni. Ebben a káros úr a lehető minimumra van leszorítva, a szelepház pedig oly egyszerű, hogy azt a leg-egyszerűbb falusi ember is két perc alatt felbonthatja és ismét beteheti, ha szennyes viznek használata által esetleg valami baja történt volna.

Bámulatos annak szerkezeti egyszerűsége. A gyár két tüzoltó parancsnok szakvezetése alatt áll, melyből a feckendő csak a legszigorubb kísérletezés után adatik ki a vevőnek.

Ára pedig a normális általános magyar csavarral ellátva körülbelül 200 frttal olcsóbb, mint az eddigi árak voltak. Lehetetlen tehát, hogy a többi gyárak is fentarthassák eddigi jogosulatlanul magas árakat, melyekből aztán, a magyar szójárás szerint — jutott is, maradt is.

Már ez egymagában mutatja, hogy mily jótékonyan hat a verseny, különösen ha azt a műveltség bizonyos fokán álló egyén érvényesíti. A 10 évi részlet-fizetési hitelkedvezmény pedig, melyben ezen közkeveltségű cég évek óta részesíti vevőit, könnyítve teszi a beszerzést; mert már a feckendő ára bőven kikerül azon kedvezményből, melyben a tüzbiztosító társulatok részesítik azon községek, melyek feckendőkkel elvannak látva.

Már ez az egy példa is eléggé igazolja, hogy mivé fejlődhetnek a magyar ipar, ha más téren is akadnának, kik hasonló műveltség mellett, azzal nem restlénének foglalkozni.

Nem, tisztelt olvasóm, így nem fogunk nagy ipart fejleszteni; így az iparral csak azok fognak foglalkozni, kik másként nem tudnak megélni. Ipar nélkül pedig magyar vagyonság nem lesz; a mai haladásnak alapja pedig a vagyonság — e nélkül elmarad a jó igazságszolgáltatás, a jó közigazgatás, a jó közoktatás stb. stb., mert az mind csak sok pénzen szerzhető meg.

Ezért vagy iparosnéppé kell lennünk, vagy össze fognak felettünk csapni a polgárosodás hullámai. Itt más választás nincs. El tehát az előítéletekkel — becstüljük mi is iparosunkat úgy, amint ezt a művelt nyugatiak teszik és fejlődni fog az ipar, mint haladásunknak egyedül hathatós eszköze.

Gr. Pálffy Jenő.

Előfizetési felhívás!

F. évi október hó 15-ig megjelenő: Gazdasági könyvtár zsebnaptár az 1890. évre.

Szerző igyekezett e művecskékben egy oly gazdasági naptárt juttatni a t. gazdaközönség rendelkezésére, a melyben különösen hazai gazdasági viszonyainknak

megfelelőleg a gazdaságban minden előfordulható felejegyzéseknek kész rovarolt lapok foglalkoznak, így a gazdaság minden ágában annak mérlegéről kellő áttekintéssel bírhat mindenkor minden gazda, úgy a nagyobb, mint kisebb gazdaságban.

Egyaránt nélkülözhetetlen zsebnaptár egy gazdaságukat önállóan vezető földbirtokosoknak, mint különösen gazdatiszteknek.

E művecske bemutatott a keszthelyi gazdasági intézet tanárainak, a keszthelyi gazdakörnek és a Zala-megyei gazdasági egyesületnek és mindegyik által melegen ajánlatott.

Kivonat: Zalamegye gazdasági egyesületének 1889. évi július hó 7-én Keszthelyen tartott rendes közgyűlése jegyzőkönyvéből:

Egyesületi titkár bemutatja, Hertelendy Ferenc tagtárs által szerkesztett „gazdasági jegyzék zsebnaptárát.”

A közgyűlés e célszerű és hűzágpótló gazdasági munkáért az ügybuzgó tagtárs urnak köszönetét jegyzőkönyvileg határozza kimondani.

E mű a keszthelyi országos gazdasági tanintézet tanári kara, a keszthelyvidéki gazdakör, és a megyei anyaintézet több tagja által alaposan átvizsgáltván, igen célszerűnek s a gazdasági szakmában érezhető hiányt pótlónak találtott; miért is az egyesület e művecskét némely kisebb pótlásokkal bővítve, melegen ajánlja s annak minél szélesebb körben leendő terjesztésére szívesen köreműködik.

A közgyűlés e határozata a mű szerkesztőjének kiadatni rendeltetik.

A művecske ára 1 frt 60 kr. és 15 kr. póstabélyeg. Megrendelhető akár az 1 frt 75 kr. póstautalványi beküldésével, akár levelezőlapon való megrendeléssel utánvéltel felhatalmazással, a szerzőnél Hertelendy Ferencnél, Lesencze-Tomajon Zala-megye.

Műdön gazdátársaink szíves pártolását kérem, egyuttal ez által nekik használni is remélek.

L. Tomaj, 1889. szeptember hó.

Hertelendy Ferenc
földbirtokos.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Az új évnegyed közeledtével tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit az előfizetés szíves megújítására, hátralékos előfizetőinket pedig kérjük a hátralékos összegnek mielőbbi beküldésére.

A lap kiadóhivatala.

Baró Hornig Károly megyés püspök úr 6 mltsza f. hó 19-én magas látogatásával szerencsétlen Keszthely városát. Ez alkalomból Keszthelyi ünnepi színt öltött, zászlók lengtek alá a házakról, a város határain, Keszthely és polgárváros közt díszes diadalkapu állítottott „Isten hozott Főpásztorunk!” fölirattal. A püspök elé 9 órakor hosszú kocsis soron vonultak ki a város előltek, vezérszerpent vívó férfiak s a dobogói dombon várták a Sümegről jövő főpásztort. Itt üdvözlő beszédet tartott Reichl Venczel városbíró, mire a püspök röviden felelt. A püspök, ki Palotay Ferenc kanonokkal jött, 10¹/₂ órakor érkezett be a városba, hol épen orsz. vásár lévén, tengernyi nép képezett az utcákon sorlatot s mindenfelé lelkes üdvözlés követte. A püspök dr. Dunszt Ferencz apátplebánus urnál szállott meg, hol tíz és fél óráig tízenegy és fél óráig a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Tizenegy és 1/2 órakor Palotay kanonok kíséretében ő méltósága Festetics Tassilo grófnál tett látogatást s ott villásreggelizett, egy és 1/2 órakor a gróf vizionlátogatást tett a püspöknél az apáti lakáson. Ez után a püspök megnézte a plebániai templomot és meglátogatván az irgalmas nővéreket, 3 óra után elhagyta Keszthelyt és Tapolezán át Sümegre tért.

Magas vendégek. Tolnai Festetics Tassilo grófhoz Keszthelyre a mult heten következő vendégek érkeztek: Tolnai Festetics Jenő gróf Csáktornyáról, Rensz herceg német nagykövet, Sir Paget angol követ s mások. A keszthelyi erdősegekben nagy szarvasvadászatok tartottak. Nagy lévén a vadállomány, ez őszön 20 szarvasstehenet fognak lelőni.

Eljegyzés. Dr. Szigethy Elemér zala-egerszegi köz- és váltó ügyvéd f. hó 12-én Veszprémben eljegyezte Farkas Cornelia kasasszonyt, Farkas Ferencz veszprémi káptalani urodalmi számtartó kedves leányát.

Gyászhir. Vettük a következő jelentést: „Töttössy Mihályné született Karácson Krisztina maga, úgy gyermekei: Töttössy Béla, Töttössy Mari, özv. Pap Gyuláné született Töttössy Irén és unokái: Pap Ferencz, Pap Margit, úgy sógora Gelsei Biró Vince és ennek fia Gelsei Biró Vince nevében mélyen megsomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett férje, apjuk, nagyagyjuk, sógora, illetőleg nagybátyja Egyháztalvi Töttössy Mihály hitos ügyvéd, Sopronvármegye volt főbírája, Veszprémmegye volt törvényszéki bírása, utóbb árvaszéki ülnöke f. évi szeptember hó 14-ik napján, esti 8¹/₂ órakor a halotti szentségek átjatos felvétele után, életének 83-ik évében, jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemi f. évi szeptember 16-án d. u. 5¹/₂ órakor fogtak a rómk. kath. egyház szertartása szerint az alsóvárosi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miséldozat szeptember 17-én d. e. 10 órakor fog Mindenhatóknak bemutatni. Veszprém, 1889. szeptember 15-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! A boldogultban Töttössy Béla, a nagykanizsai kir. törvényszék közkeveltségű bírása, atyját gyászolja.

A zalamegyei községi és körjegyzők egyiete szeptember hó 23-án d. e. 10 órakor Nagy-Kanizsán, a Korona vendéglő nagytermében tartja évi rendes közgyűlést; az azt megelőző ugyanazonnap d. e. 8 órakor választmányi ülést. A közgyűlésnek főbb tárgyai: 1. Elnöki évi jelentés és a mult évi közgyűlési jegyzőkönyv felolvasása. 2. Az egylet 1888. évi számadásának megvizsgálása és jóváhagyása. 3. Az egyleti 1890. évi költségvetés tárgyalása és jóváhagyása. 4. Az 1888. évi

országos jegyzői egylet közgyűlése jegyzőkönyvének s az annak kapesán megküldött s a kihágási ügyek s a községi bíróság tárgyában készített „emlékirat” bemutatása. 5. Pál Pongrácné, özvegyült jegyzőné segély iránt kérvénye tárgyalása. 6. A z. egerszegi járási jegyző egylet azon indítványának tárgyalása, hogy a marhalvelek kiállításának a jegyzőktől történt elvonása által megsorított javadalom kártalanítása iránt a törvényhatósághoz felterjesztés intéztessek. 7. Ugyanennek indítványa, a megyei jegyzői nyugdíj kezelő bizottságba 3 tagnak megválasztása iránt. 8. Ugyanennek indítványa, illetve kérelme elhalt Illés Lőrinc nemes-apáti jegyző hátramaradt két kiskoru árvája segélyezése iránt. 9. Ugyanennek indítványa a községi tisztújításoknak oly időben való megejtését célzó felterjesztésének beadása tárgyában, hogy az ujonnan választott községi bírák és előjárók hivatalaikat mindig az év első napján már elfoglalhassák. 10. Megemlékezés Illés Lőrinc n.-apáti volt jegyzőről. (Irtá: X.; felolvassa az egyleti főjegyző). 11. Az idei országos közp. jegyzőegyleti közgyűlésre szóló meghívó bemutatása s az egyletet képviselő két tag megválasztása. 12. Általános tisztújítás.

Halalozás. Özvegy Kaiser Sándorné született Kolics Julia urhölgy f. hó 14-én reggel 2 órakor Zala-Egerszegben 64 éves korában tüdővízényben elhunyt. Temetése f. hó 15-én volt nagy részvét mellett Nagy-Kanizsán. Béke poraira.

Iskola megnyitás. A keszthelyi községi elemi fiúiskola újjáalakított épületének megnyitási ünnepe díszes közönség jelenlétében folyt le mult vasárnap, szeptember 15-én. Jelen voltak: Tolnai Festetics Tassilo gróf képviselőben Pap Sándor jog- és jószág kormányi elnök, id. Reichl Venczel városbíró és az előjáróság, dr. Csanády Gusztáv iskolaszéki elnök, az iskolaszék tagjai és a tanítói testület. Az ünnepély az épület egyik termében ment végbe; dr. Csanády Gusztáv iskolaszéki elnök emelkedett szellemű beszédet tartott, melyben vázolta az iskola történet fejlődését, Lelkes szavakkal szolt az iskola jövőéről, nevezetesen néhai Tolnai Festetics Tassilo gróf cs. és kir. tábornokról s annak utóda Tolnai Festetics Tassilo cs. és kir. kamarásról s a város áldozat-készségéről, melyért az iskolaszék köszönetét tolmácsolta. A tanítói testülethez fordulva kérte azt, hogy buzgalommal és odaadással nevelje és oktassa az ifjúságot, hogy egykoron ezen épületből kikerült ifjuság díszre, javára válják a város és az édes hazának. Bányay Károly, az iskola igazgatója átvéve az épületet rendeltetési céljának megfelelő használatra, a maga és tanítótársai nevében ígerte, hogy az iskola jöltevői iránti hálát tanítványaik szívébe becsépetetni és őket Isten, haza, király iránti szeretetre, tiszteletre fogják oktanni, nevelni. Végül éltette az iskola érdekében buzgalkodókat. Az ünnepély ezzel véget ért; a jelen levők bejárták az épületet, megszemlélték a termeket és azok berendezését, melyek általános tetszésre találtak. Van az iskolaépületben 6 nagy tanterem, kettő első, kettő második, egy harmadik és egy negyedik osztály számára. Ezekon kívül van egy igazgatói iroda, egy tanítók szobája, egy tanszertár és szolgalakás, tágas folyosók a földszinten és emeleten cementlapokkal kirakva. Az árnyékszék az épülethez hozzáragasztott pavilonban van elhelyezve, igen célszerű berendezéssel. Az épület külseje igen izléses. A tanítás ezen épületben szept. 16-án kezdetet.

Hymen. Eggyházas bíki Dervarics István zala lövői gyógyszerár tulajdonos eljegyezte Pinkatón Kapler Róza kasasszonyt, Kapler János takarékpénztári igazgató és földbirtokos kedves leányát.

Valasztás. Mendly Károly zala-egerszegi polgári iskolai tanárt s az ipartanműhely vezetőjét a hódmezővásárhelyi községi iskolaszék az ottani polgári leányiskolához rendes rajztanárrá megválasztotta.

A kisdudnevelési kiállítás október 15-én véget ér. Az érdekes kiállítás meglátogatására ismételve felhívjuk olvasóinkat. A sok tanulságos dolgon kívül, mely e kiállításnak főképp orvosi s ethnografiai csoportjában van s mely külföldi tudósok figyelmét is nagyban felkeltette, igen sok itt az érdekes látnivaló. A kisdudnevelési kiállításból láthatjuk először többek között, hogy a magyar ipar mily nagy haladást tett már a gyermekjátékok készítésében. A nagysebenedi tájpariskola, Zahora szelaknai gyermekjátékok készítő tanműhelye s mindenkifelelt Mangesch bárta intézete oly csinos magyar jellegű tárgyakat készítenek, hogy valóban kár minden krajcárért, melyet külföldön készült gyermekjátékokért kiadunk, melyek épen nem ügyesebbek, nem tartósabbak s mindenek felett drágábbak s nem magyar jellegűek. Hasonlóképp nagy haladást tüntet fel a kiállítás a gyermek ápolására vonatkozó iparcikkék tekintetében. A nagyérdékű kiállítást eddig is tisztelemmel többen látogatták, nagyon óhajtották, hogy a bezárás előtt minden művelt szülő felhasználja tapasztalok gyűjtésére ezt a ritka alkalmat, melyhez hasonló eddig nem volt s ez a bizonyonyal évekig nem lesz. Belépti díj 24 éves korig, tehát gyermekeknek s ifjaknak 10 kr., felnőtteknek 20 kr., oly csekély összegek, melyek senkit sem gátohatnak meg, annyival kevésbé, mert a kiállítás a főváros egyik központján, a volt Belezna-kertben, a nemzeti színház mellett van.

Postatakarékpénztár. A kereskedelemügyi min. kir. miniszter f. évi november hó 1-től kezdve további rendelkezésig megyénkben a lán grézi, szent-adorjánai és nagybakónaki póstahivatalokat a m. kir. póstatakarékpénztár közzvetítő hivatal teendőivel megbizta.

Országos vásár. Mult esütörtökön Keszthelyen orsz. vásár volt. Azonban a városban uralgó száj- és körműfájás miatt marhavásár nem tartottott.

Véletlen szerencsétlenség. F. hó 3-án Degyek Jakab murakereszturi lakos a beleznai szőlő birtokára zsuppot szállított, két kis gyermekét is magával vivén. A szőlőbe vezetett ut egy része igen meredek, Desgyek azonban ennek dacára — a szokás ellenére — nem kötött kereket, hanem egyenesen előre haladt, minek folytán a lovak megbokrosodtak s a kocsit megrántva

sebesen előre száguldottak úgyanyira, hogy a két kis gyermek a kocsirol leesett. Deszkyek Jakab pedig a lovak közé eszott le a zsuppról s a lovak által sebeséggel tovább huztatva, oly nagy mérvű zúdásokat és sérüléseket szenvedett, hogy néhány perc múlva meghalt. A kocsirol leesett gyermekeknek nem lett semmi bajuk.

Gyilkos após. F. hó 8-án éjjeli 11 órakor Páviez József szentmária lakos vejét, Hunyady Lőrincet, ugyanottani lakost, midőn ez őt a koresmából haza kísérte, zsebkésével oly mérvben szurta hasba, hogy belei kifordultak s fennmaradásához semmi remény sincs.

Halal esés következtében. Szabol Tamás 47 éves palinoveci lakos f. hó 2-án almatájáról leesett s az okvetlenül halálos sérülést képező gerinacoszloptörés következtében másnap meghalt.

Tűz. Gróf Festetics Tassilo tulajdonát képező bakonyeseri pusztán f. hó 14-én tűz ütött ki s a pajtában felhalmazott mintegy 40 szekér takarmány elégett. — Zala-Koppányban f. hó 17-én tűz támadt és négy ház elégett. Gyermekek gyufával játszottak s azok gyújtották meg a házat.

„Azienda-Phönix.” Az e hó 3-án megtartott közgyűlésekben igen fontos és öröndetes határozatok hoztak. A tüzbiztosító „Azienda” egybeolvadt a cs. és kir. szabadalm. Phönix-sel. Bár a két intézet eddig is külön-külön igen jelentékeny üzlettel rendelkezett, de az egyesülés folytán évi körülbelül 8 millió trtnyi díjbevételnek megfelelő biztosítási állomány keletkezett. Ha meggondoljuk, hogy a nagy díjtartalékok is egyesítették és hogy a részvénytőkét felemelték készpénzben befizetett 2 millió trtra, akkor méltán mondható e társulat, mely jövőben csak a „Phönix” nevet fogja viselni, a hazai legbiztosabb s legnagyobb intézetek egyikének és úgy a feleket, mint az ügynököket üdvözölni lehet e transzactio miatt. Az „Azienda” életbiztosító társaság nevét „Phönix, es. kir. szabadalm. életbiztosító társaság” változtatja át, egyebekben azonban teljesen változatlanul megmarad. Az „Azienda” budapesti üzletvezetősége jövőre is túmányos mértékben fog résztvenni a nevét „Phönix”-re megváltoztatott intézetek ügyének vezetésében és a legjobb biztosítékot képezi az iránt, hogy a régióta gyakorolt méltányosság ezennél is mindig szem előtt fog tartatni. Az intézeti vagyon nagy része — a mint ismeretes — magyar államapapirokba van befektetve és ezen kívül a társulatnak Budapesten 2 palotája van.

20.000 doboz svájci labdacsofot osztott ki ingyen a készítő Brandt Rich. zürichi, gyógyszerész, szegény betegek közt, az elmúlt évben. És ismét újabb felhívja Brandt Rich. gyógyszerész úr a szenvedő szegényeket, hogy az immár majd minden családban házi-szerű elfogadott svájci labdacsofot egyenesen hozzá forduljanak.

Lakás péküzlet gyakorlására. Közép-Nemes-Apátiban péküzlet gyakorlására szükséges és e célra teljesen felszerelt kemence, továbbá megfelelő lakás minden órában bérbe kiadó. Bővebb értesítést ad Alsó-Nemes-Apátiban a tulajdonos Komáromy István.

Ismétlő könyv a jegyzői vizsgára készülőkhöz számára kérdések és feleletekben. Irta Hegedűs János. Ára 1 frt. A vizsgára készülőknek egyik legsikeresebb módja a vizsgálat tárgyainak kérdések és feleletekbe üntött vázlatos áttekintése, amely, ha a vizsgára készülő a rendelkezésére álló tanulmányokat alaposan tanulmányozta, biztos utmutatást ad és reményt nyújt neki vizsgálatának eredményéhez. E célból írta szerző a művet, mely a jegyzői vizsgálatra készülőkhöz jó szolgálatot tesz.

„Kantorok Lapja,” címmel Barabás István, előnyösen ismert vaskári kántortanító, katolikus egyházzenei szakközlényt indított meg, mely megjelenik minden hó elején. Ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt. Az első szám tartalma: Mit akarunk? Az egyházi népének. Az orgona dispositioja. A trombita az egyházi zenében. Zene lapjainak. Eszmécsere. Szerkesztői üzenet. Hirdetés. A tárcában: Özvegy édes anyja halálára. Ezzel kapcsolatban hangjegyes énekkönyv is van, mit a kántorok célszerűen használhatnak. Ajánljuk e házagpótó vállalat a r. k. kántorok figyelmébe.

Kalotaszegi varrottas-album. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter folyó évi 10.984. sz. a. kelt rendeletével a Pentsy József és Szentgyörgyi Lajos bántfi-hunyadi állami polgári iskolai tanítók által az erdélyi magyar köznevelődési egyeslet és Gyarmathy Zsigmondné erkölcsi támogatása mellett szerkesztett és kiadott „Kalotaszegi varrottas-album” című himzés-mintagyűjteményt (megjelenik 6—8 színes mintát tartalmazó, körülbelül 20 havi füzetben; egy füzet ára 60 kr., megrendelhető a szerzőknél), mely a Kalotaszegi és vidékén fennmaradt és világhírűvé vált régi magyar himzés-mintákat a minták rövid jellemzésével és kivitelüknek alapos leírásával tartalmazza, valamint azon célból, hogy a leányiskolákban a női kézimunkák készítésénél magyar nemzeti motívumok alkalmaztassanak, legalább egy példányban leendő megszerzésre és a rajz- és kézimunka oktatásnál leendő használatra és emelkedettebb elemi, továbbá a felső és polgári leányiskoláknak, a felsőbb leányiskoláknak, tanítónőképződékeknek és nőparisiskoláknak a legmelegebben ajánlja.

A „Budapesti Hirlap”-ot, mely Csukási József és Rákosi Jenő kiadótulajdonosok szerkesztése alatt kilencedik esztendejét éli, Magyarország legkedveltebb és legterjedtebb lapjává avatta a közönség pártfogása. Páratlan tetsző elterjedését a hazai olvasó közönség óriási megszaporodásán kívül a lap olvasósága is teszi. A legszegényebb ember is adhat naponként egy számért négy krajcárt, hogy tájékozást szerezzen a politikai, társadalmi és művészeti események felől. A „Budapesti Hirlap”, mely naponként 28—30.000 példányban forog közkészen, oktatra szórákodat, mialatt, házi értesítéssel szolgál a világnak minden nevezetesebb eseményéről. De előmozdította a lap terjedését teljes

politikai függetlensége is, mely lehetővé teszi, hogy minden kérdésben a részrehajlatlan tiszta igazság szempontjából ítéljen s úgy a pártokat, mint a kormányt szabadon bírálja. De a „Budapesti Hirlap” nemcsak politikai, hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megőrzi teljes függetlenségét. A hírek gyors és hiteles közlése is sokat lendített a „Budapesti Hirlap”-on, mely csak táviratokra annyit költ, a mennyi harminc évvel ezelőtt egy-egy magyar lapnak egész évi költsége volt. A tudósítóknak jól szervezett kara részen áll az ország minden pontján, hogy ellássa hírekkel a „Budapesti Hirlap”-ot. Európában sehohsem történhetik nevezetesebb dolog, melyről másnap már kimerítő jelentéssel ne szolgálna a „Budapesti Hirlap”. A külföldi világvárosokban rendes levelezői vannak s a hová szükséges, oda külön tudósítókat küldi el szerkesztőségi tagjait. A „Budapesti Hirlap” napról-napra arra törekszik, hogy minél szorosabb kapcsolatot teremtsen a közönséggel. Bekopogtat minden n p a magyar családokhoz, diésér vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szóval, a hogy egy tíz éves jó baráthoz illik. A szerkesztőségnek tízenegye belső tagja állítja össze naponként a „Budapesti Hirlap” különböző rovatait s a külmunkatársak díszes csoportja segíti a lapot sokoldalú földadatának sikeres megoldásában. Szakkérdésekben első rangú szakemberek mondják el véleményüket a „Budapesti Hirlap” hasábjain s az eszmék tisztázása végett tért enged a szerkesztőség az övétől eltérő nézeteknek is. A „Budapesti Hirlap” rendes cikksírói Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő és Balogh Pál s a magyar politikai élet kitünőségei közül is többen szoknak e lap révén a közönséghez. A vezércikkék irányvezetője a magyar nemzeti állam, s ennek mindent alárendel a „Budapesti Hirlap”, de ezt nem rendeli alája semminek. A tárcarovatban, mely szintén egyik erőssége a lapnak, a belső tárcáirokon kívül Herman Ottó és Eötvös Károly is igen sokszor gyönyörkölteti a „Budapesti Hirlap” közönségét. A helyi rovatok szakavatott kezében vannak s híven tükrözik vissza szerzői változataiban a fővárosi életet. Regényesarnokában az idén két magyar, két angol és egy orosz regényt közölt a „Budapesti Hirlap” s legújabbban megszerezte jelentékeny áldozatok árán Olmet Györgynek, a most legnépszerűbb francia írónak Utolsó szerelem című regényét, melynek közlést szeptember 25-dikén kezdi meg. E regény tele van érdekességgel fordulattal s méltó társ a kitünő író további híres alkotásainak, Serge Panine-nak, a Vasgyárosnak. Az idegen lapok közül a „Budapesti Hirlap” közli legelőbb. A francia eredeti is csak karácsony táján jelenik meg a párisi könyvpiacra. — Az országgyűlés megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség s a „Budapesti Hirlap” nagy gondot fordít arra, hogy a képviselőházak ügy nagy vitáit, mint kisebb epizódjait híven alják elő tudósításai s a nyilvános jelenetek mellett a folyosók titkairól is bőven referáljanak. Különben is minden rovata jeles olvasmányokat, gondosan megírt, magyar szöveget közleményeket kínál, nem pedig léha pletykákat, melyek megmérgezik a kedélyt és üressé teszik a szívet. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7, frt negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. A előfizetések legelőszörűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Új zeneművek. *Rozsavölgyi és Társa* budapesti es. és kir. udvari zeneműalkotócsoprtában újabb megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók a következő zeneművek: „*Béni magyarhallgató nője*” Bóka Károly előadása után feljegyezte és zongorára szabadon átírta Abrányi K. Ára 2 frt. „*Liubstrauum*,” Polka française für Gesang und Panoforte, Text und Musik Hermann Rosenzweig Kapellmeister Ára 70 kr.

A „*Kis Újság*” hazánk legelőszörűbb politikailag független napilapja. — Jelszava: „Népjólét és független Magyarország!” Van benne jó vezércikk, a legfontosabb politikai hírek, érdekes helyi és vidéki közlemények a legkimerítőbb tudósításban, 2 érdekesítő regény, stb. — Előfizetési árak: 1 óra 75 kr.; egy negyed évre 2 frt 25 kr.; egy fél évre 4 frt 50 kr. — Mutatványszámokat ingyen küld a „Kis Újság” kiadóhivatala, Budapest, IV. ker., Sarkantyús-utca 3. szám.

A 30.000 példányban megjelenő „Budapest” című képes politikai napilap, — mely immár XIII-ik évfolyamát futja, — évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy két rotációs gépen nyújtják, a mi hirlapirodalomban valóban páratlanul álló eset. A „Budapest” e szokatlan elterjedését egyrészt határozott nemzeties független irányának és kitünő tudósításainak, másrészt pedig eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti. A „Budapest”, — nem esmálva kétkulcasos politikát, mint az ma nap-ság már a hirlap rodalomban is szokásos, — nyilatan és kitartóan Magyarország teljes állami függetlensége és önállósága mellett küzd. Azt akarja, hogy legyen önálló vámtérületünk, nemzeti hadseregünk, saját bankunk, külön képviselőtestületünk; szóval oda törekszik, hogy hazánk minden idegen beavatkozástól menten saját maga intézhesse államügyeit. S e törekvésében politikai életünknek olyan kitünőségei támogatják, mint Irányi Dániel, Ugron Gábor, Madarász József, Thaly Kálmán, Polónyi Géza, Törs Kálmán, Petrich Ferenc, Lukács Gyula, Orbán Balázs, Tóth Ernő, Hayedi Lukács, Mezei Ernő stb. kiktől ismételtlen hozott már a „Budapest” nagyérdékű közleményeket s a kiknek ígéretét bírja a szerkesztőség, hogy a lapot szemlileg továbbra is támogatni fogják. De a „Budapest” nyilatan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett arra is kiváló gondot fordít, hogy olvasói úgy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb eseményekről gyors és megbízható értesítést nyerjenek. E végből olyan levelezői kart szervezett, a minő egy lapnak sincs. Csak itt az országban 250 rendes levelezője van a „Budapest”-nek. E mellett állandó tudósítókat tart Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párisban, Pétervárott, Rómában, Zsófiában, Zágrádban és New-Yorkban. A párisi

kiállításra külön állandó tudósítót és rajzoló küldött a „Budapest.” — Turinban, Kossuth Lajos nagy hazánkfa külön is fogadta ez év nyarán a „Budapest” rajzolóját, kítől több eredeti rajz vár megjelenésre. — A szórakoztató olvasmányokra szintén nagy súlyt helyez a „Budapest.” — Tárcarovata élénk és változatos: a mit eléggé igazol az is, hogy a közelmúltban irodalmunk majd mindegyik jelese felkereste dolgozataival a „Budapest”-et. — Költeményeket hozott: Abrányi Emiltől, Bartók Lajostól, Ilyés Bálinttól, Inceződi Lászlótól, Kiss Józseftől, Komócsy Józseftől, Kistelek Edétől, Koroda Páltól, Ney Ferencétől, Luby Sándortól, Pósa Lajostól, Petri Mórtól, Reviczky Gyulától, Várady Antaltól stb. — Tárcákat írtak: Abrai Károly, Bróly Lajos, Degre Alajos, Erdélyi Gyula, Haller József gr., Murai Károly, Porzolt Kálmán, Sebők Zsigmond, Sziklay János, Tolnai Lajos, Vay Sándor gr. stb. Regényeire hasonlókép mindig kiváló gondot fordít a „Budapest”; arra törekedvén, hogy ne csak érdekesíztők, hanem irodai színvonalon állók is legyenek, a mire nézve különben elég kezességet nyújtanak állandó regényírói, u. m. V. Gaál Karolina, Murai Károly, Mártonffy Frigyes, Sziklay János, Mátrai B. Béla, Tolnai Lajos, stb. Ezek mellett a „Budapest” folyvást három regényt közöl egyszerre, sőt midőn közlendőnek anyaga megengedi, négy regényt is közöl, mint azt a nyár folyamán is tette. — Ezeket kívül, „Uj Budapest” cím alatt vasárnaponként humorisztikus hetiművelkesletet csatolattak a fölaphoz egészen ingyen. E humorisztikus melléklet kifigurazza a politikai és társadalmi élet ferdeségeit, hoz jóízű adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egy-egy talányt közöl, a melynek megfejtői között értékes jutalmkönyveket sorsol ki. — Ha még tudjuk, hogy e lap „Kis Gazda” rovata úgy a mezőgazdaságra, mint az iparügyekre kiváló gondot fordít s a közgazdaságot, — a többi lapoktól eltérőleg — akként kezeli, hogy az bárki által könnyen megértessék: úgy bátran elmondhatjuk, hogy a „Budapest” — mely tényleg a legelőszörűbb lap hazánkban — minden tekintetben alkalmas arra, hogy minden magyar család állandó látogatója, házi-barátja legyen. Előfizetési ára egy óra csak 1 forint; negyedévre 3 frt; félévre 6 frt; egy évre 12 frt. A „Budapest” előfizetői még a következő kedvezményben részesülnek: Aki egész évre előfizet s az előfizetési összeget (12 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest” Nagy Képes Naptárt ingyen, aki fél évre előfizet s az előfizetési összeget (6 frt) egyszerre küldi be, a „Budapest” Kis Képes Naptárt ingyen, vagy a Nagy Képes Naptárt 40 kr-ért, aki negyedévre fizet elő s az előfizetési összeget (3 frt) egyszerre küldi be: az a „Kis Képes Mese-Naptárt” ingyen, vagy a Nagy Naptárt 50 kr-ért, vagy a Kis Naptárt 25 kr. kedvezményes ár mellett fogja kapni. — Mutatványszámokkal bárkinek ingyen szolgál a „Budapest” kiadóhivatala. IV. ker., Sarkantyús-utca 3. sz. a.

A Pesti Hirlap, demokratikus irányú politikai napilap, közkedveltségénél fogva valóban nem szorul dícséretre, vagy ajánlatásra. Az új évnegyed küszöbén nem mulasztatjuk meg sem el, hogy meg ne említsünk egyet-mást abból, mit e lap szerkesztősége velünk közöl. A *Pesti Hirlap* különös súlyt helyez a hír szolgálatára; mit bizonyít az is, hogy e lapnak van *leg-gazdagabb hír- és távirat-rovata*. Napi híreinek nagyobb részét is vidéki tudósítói sürgönyileg küldik meg, mert a levélbeli tudósítást ma már nem tartják elég gyorsnak. S az is érdekes adalék a hirlapirodalom rohamos fejlődésének történetéhez, hogy — a mi szintén unikum — a *Pesti Hirlap* immár rendes havi fizetésben részesíti a nagyobb vidéki városokban levő rendes tudósítóit. Ez a fizetés 25—50 frtig terjed s tudósítókat még folyton szerződött. Így eléri a lap, hogy eredeti tudósítások dolgában egy más újság sem versenyezhet vele. Három előkelő bécsi lappal (Neue Freie Presse, Neues Wiener Tagblatt és Presse) all olyan összeköttetésben, hogy azok szerkesztői a saját külföldi eredeti távirataikat megsürgönyözik a *Pesti Hirlapnak* is, s így a legelőszörűbb politikai híreket a legelőszörűbb külföldi lapokkal egyidejűleg hozhatja. *Belmunkatársai* a legjobb nevű politikusok, publicisták, tárcáírók s a legkipróbáltabb journalisták. Hogy *tárcái* a legjobban megvalogattak, közismert dolog. Negyedévenként *több regényt és novellát* közöl. Ad kéthetenként *zeneműveket és sorsolási tudósítót* is (két oly melléklet, melyet egyedül a Pesti Hirlap nyújt előfizetőinek.) *Szerkesztői üzeneteinek* mindig élénk és tartalmas rovata máris országos hírre s kedveltségre kapott. *Mutatványszámokat egész héty küld ingyen a kiadóhivatal.* (Budapest, nálor-utca 7. sz.), hova az előfizetési pénzek is küldendők; még pedig negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

A Singer és Wolfner könyvkiadó cég kiadásában immár 4 év óta megjelenő „Egyetemes Regénytár” legújabb két kötete Lettref P. „*Anjata*” című regényét tartalmazza Sasvári Armin jeles fordításában. A minden részletében kitünő jellemfestés, a szép nyelvezet, az életnek általában és különösen az orosz nép- és forrang életnek hű ecsetelése és az a páratlan ügyesség, melylyel szerző a mesészöveget egyes szálat a legelőszörűbb módon kusálja, hogy aztán meglepő élességgel bonyolítsa le, méltán az újabb regényirodalom egyik legkiválóbb helyét biztosítja Lettref ezen regényének. — E két kötettel az „Egyetemes Regénytár” befejezte pályafutásának IV. évfolyamát. Köteleességünket teljesítjük nemcsak olvasóinkkal, de a magyar irodalommal szemben is, a midőn ez alkalomból újlag is felhívjuk minden irodalomkedvelőnk figyelmét, és ép oly olesó, mint válogatott tartalmánál fogva minden családi könyvtár díszét képező vállalatra. Az V. évfolyam — ép úgy mint az eddigiek — 18 kötetet fog adni 3—4 heti időközökben; minden egyes kötet csinos vászonkötésben és 50 krajeárnyi fölöté olesó árban jelenik meg és a hazai s külföldi irodalom legjelesebb termékeit fogja hozni. Az „Egyetemes Regénytár” kiadóhivatala (Andrássy-ut 10. sz. a.) előfizetéseket is elfogad és pedig bérmentes megküldéssel együtt 20 kötetre 10 frt, 10 kötetre 5 frt és 6 kötetre 3 frtjával.

Az Anatherin szárvíz feltalálója oly lépésre határozta el magát, mely szárvízének eddigi rendkívüli kelendőségét a jövőben meg fogja tisztázni. A dr. Popp J. G. udvari fogorvos híres Anatherin szárvízének számos kedvelőjét bizonyára érdekelné fogja, hogy a feltaláló e 40 év óta elismert palackjait most tetemesen megnagyobbította azért, hogy e kitűnő szer végre azok által is könnyen megszerezhető legyen, a kik eddig magas ára miatt nem használhatták állandóan és kénytelenek voltak az olcsóság kedvéért más ártalmas savakkal készített szárvízet használni, mely a szájat fertőtleníti ugyan, de a fogakat idővel tönkre teszi. Az Anatherin szárvíz is antiszeptikus hatása, de savak nélkül és a fogakat állandó használat mellett a legmagasabb korig minden bajtól megóvjá és a szájat egészségessé teszi. Az anatherin szárvíz ára a palackok nagyságához képest 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 kr. Kapható Zala-Egerszegen: Kaszter Sándor és özv. Unger Domokosné gyógyszerárában, Heinrich W. és L. és Hubinsky Adolt kereskedéseiben.

Vasúti menetrend. Szent-Ivánról Nagy-Kanizsa felé indul 5 óra 56 perckor reggel (vegyes vonat), 12 óra 31 perckor délután, 8 óra 55 perckor este, 2 óra 45 perckor éjjel. **Szombathely felé indul** 8 óra 28 perckor reggel, 3 óra 32 perckor délután, 1 óra 48 perckor éjjel.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.
Főmunkatárs: **Szalay Sándor.**

Rövid használat után megbecsülhetlen mint fogtisztító szer.

Uj amerikai
GLICERIN-FOG-CRÈME
(hatóságilag megvizsgált)
KALODONT

F. A. Sarg's Sohn és Ta
cs. kir. udvari szállítók Bécsben.

Kapható a gyógyszerárakban és illatszertárakban és illatszertárakban, 1 db 35 kr. Zala-Egerszegen: Rosenthal Ignác és fia, Weisz Jónás unokaöccse, Ritcher Gyula és Boschán Emil urak kereskedésében.

859-860
eln. 1889.

Árlejtési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbírósi helyiségei fűtésére 1890-ik évre szállítandó legkevesebb

439 köbméter bükk hasábfá, úgy szintén az 1890. évre szükséges irodai szerek

szállításának biztosítására a kir. törvényszék tanácstermében 1889. évi október hó 16-án délelőtt 10 és 11 órakor elkönyveltve árlejtést tartatják.

Az árlejtési feltételek a törvényszéki iroda igazgatójánál betekintheők.

Z.-Egerszegen, 1889. szeptember 17.

Bognár Geiza
kir. törvényszéki elnök.

Egy jó könyv.

A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidék és vélesek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek. Így és hasonlóképpen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadójának „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak leírva, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. — A megküldés ingyen történik.

Richter
Horgony-Epítőköszekrényei
az elismert legjobb ajándékot képezik 3-14 éves gyermekek számára. Ezek a legtekintélyesebb magyar és külföldi tudósok által ajánlatnak s egy családnál sem kellene hiányozniok.

2202/tk. 1889.

Ujabb árverési hirdetmény.

Az alsó-lendvai kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye összesített árverés végrehajtásának Gál József végrehajtást szenvedő elleni 25 ft 60 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az alsó-lendvai kir. járásbírósi területén lévő, a szécsi-szigeti 489. sz. tjkvben Gál József tulajdonánál felvett 1. sorsz. alatt foglalt s az adó alapján 168 frtra becsült, A 2. sorsz. a foglalt s az adó alapján 18 frtra becsült, A 3. sorsz. a foglalt s az adó alapján 65 frtra becsült, A 4. sorsz. a foglalt s az adó alapján 30 frtra becsült ingatlanok, továbbá a tótfalu 62. sz. tjkvben 1. sorsz. a foglalt s 3. részben Gál József nevében álló ingatlanokat s 196 frtra becsült ingatlanra 168 frt 18 kr., 65 frt, 30 frt és 196 frtban megállapított kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor Szécsi-Sziget községben a szécsi-szigeti ingatlanra s délután 3 órakor Tótfalu községben a tótfalu ingatlanra a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 16 ft 80 kr., 1 frt 80 kr., 6 frt 80 kr., 3 ft és 19 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Alsó-Lendván, 1889. évi június hó 21-ik napján.

Szirmay
kir. aljárásbíró.

Nestlé H. gyermeklisztje.

20 évi eredmény.

32 kitüntetés,
melyek között
12 tisztelet
okmány
és 14 arany
érem van.

Számos
bizonyítvány
a legelső orvosi
tekintélyektől.

GYÁRI JELVÉNY.

Tökéletes tápszer kis gyermekek számára.

Nem szabad összetéveszteni az annyira dícsért különböző tejjelke anyagokkal. Pótléka a hiányzó anyagnak, megkönnyíti az elválasztást, könnyen és tökéletesen emészthető, minél fogva gyomorhajban szenvedő felnőtteknél, mint tápszer a legjobban ajánlható.

Egy adag 90 kr.

Nestlé Henrich condensált lisztje.

Egy adag 50 kr.

Raktár: Zala-Egerszegen: Kaszter Sándor gyógyszerárában. Kapható továbbá Magyarország minden gyógyszerárában és gyógyszerkereskedésében

4372/1888. tk.

Arverési hirdetmény.

A tapolezai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Schvartz József** végrehajtásának **Für Ferenc** és neje **Pintér Anna** végrehajtást szenvedő elleni 140 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék (a tapolezai kir. bíróság) területén fekvő, a m.-apáti 138. tjkvben 1791. hrsz. a. felvett szőlőből Für Ferenc és neje **Pintér Annát** illető 2/3 részbeni jutalékra és minthogy a most jelölt ingatlanok kikiáltási ára 200 frtot meg nem haladja, az 1881. 60. t.-c. 156. §. értelmében Für Jánost illető 1/3 részbeni jutalékára is, tehát az egész 1791. hrsz. ingatlanra 156 frt, -- továbbá a m.-apáti 307. tjkvben 1448. b. hrsz. alatt jelenleg Für Károly és Für Mihály és am.-apáti 675 tjkvben 1648. a. hrsz. alatt jelenleg Für Mihály tulajdonánál felvett, de előbb Für Fenencé szül. **Pintér Anna** tulajdonát képezett pincés szőlőből álló ingatlanokra együttesen 608 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi november hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor Monostor-Apáti község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Tapolezán, 1889. január hó 25-én.

Kir. bíróság, mint tlkvi hatóság.

Strausz
kir. aljárásbíró.

Egyes jobb munkák, valamint egész könyvtárak

készpénzben megvételnek.

Ajánlatok

Dobrovsky Ágost

könyvkereskedőnek Budapest, IV. egyetem
u. 2. küldendők.

1430. 1889. tk.

Árverési hirdetmény.

A tapolezai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Czigány Károly** végrehajtásának özv. **Birkás Péterné** és farsai végrehajtást szenvedők elleni 90 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a z.-egerszegi kir. törvényszék (a tapolezai kir. bíróság) területén fekvő, a szépezd 33. tjkvben 1. 49. és 149. hrsz. alatti házbeltelek és káposztás kertre 277 frt 60 krtban és az ugyanott 221. hrsz. a. szőlőre 200 frt 50 krtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 9-ik napján délelőtti 10 órakor Szépezd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Tapolezán, 1889. évi július hó 5-én.

Kir. bíróság, mint tlkvi hatóság.

Strausz
kir. aljárásbíró.

Horváth Miklós, Z.-Egerszeg.
Keil Alajos-féle

Padlózat-fényház
(Glasur)
Bécsből.
legkisebbszámú szer púta padló számára, 1 nagy palack ára 1-35 kr. — 1 kis palack ára 65 kr.

Viaszk-kenőcs
legjobb és legerősebb beeresztő szer kemény padló számára, 1 kúcsóg ára 60 kr., mindenkör kapható.

Horváth Miklósnál Zala-Egerszeg.
Megrendelések oly he végre, hol raktár nincs, Keil Alajos gyári raktárába Bécs IV. Besszeigasse 5.) intézendők. Ára egy öt állós csomagotnak 6 ft o.

Vendég ló eladás.

A zala-szent-gróthi nagyvendéglő összes épületei

a regale-jognak történendő megváltása következtében szabadkézből azonnal eladatnak.

Bővebb felvilágosítás **Berger Jenő** urnál Zala-Szent-Gróthon nyerhető.